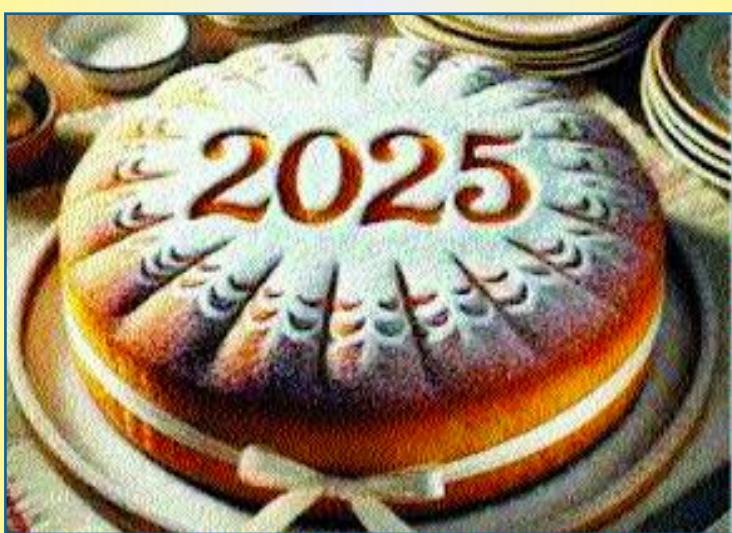

26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

Για το κόψιμο της Βασιλόπιττας

Την Κυριακή 26 Ιανουαρίου 2025 και ώρα 11 π.μ. στη «Μάνα», Μάρνη 38, στον δούροφο, στα γραφεία της Αδελφότητάς μας, θα συναντηθούμε ξανά, όπως κάθε χρόνο, σε μια γιορταστική ατμόσφαιρα και θα κόψουμε τη Βασιλόπιττά μας.

Θα χαρούμε ιδιαίτερα αν μαζί μας είναι και φίλοι συγχωριανοί μας ή φίλοι του χωριού μας, που θα έλθουν για πρώτη φορά στην εκδήλωσή μας. Τα μέλη του Δ.Σ. της Αδελφότητάς μας και όλοι οι άλλοι συγχωριανοί, που αποτελούν και τα ιστορικά μέλη της Αδελφότητάς μας που βρίσκονται στη ζωή, σας περιμένουν να σας υποδεχθούν και να τους κάνετε χαρούμενους με την παρουσία σας. Εδώ θα υπάρχουν όλα τα καλά όπως πάντα. Πάσης φύσεως πίττες, κρασί και τούπουρο Βησσανιώτικο, γλυκά (κουραμπιέδες, μελομακάρουνα κ.λ.π.), όλα φτιαγμένα από τις Βησσανιώτισσες νοικοκυρές. Και, τέλος, ζωτανή Πωγωνίσια μουσική από κλασική ζυγιά για ακούσματα γλυκά, νοσταλγικά, που θα σας συγκινήσουν.

Πάρτε τα παιδιά σας και τα εγγόνια σας. Σας περιμένουμε στη «Μάνα» μας, οδός Μάρνη 38, δούροφος, μετά τις 11 το πρωί την Κυριακή 26 Ιανουαρίου 2026.

ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

Το μέλλον της Αδελφότητας, από ανάδηπη στο fb Vissani Hills, Ελπίζουμε με τη βοήθεια όλων των συγχωριανών και φίλων της Βήσσανης η Αδελφότητα να μακρινεργεύσει προς όφελος του αγαπημένου μας χωριού.

Την Κυριακή το πρωί στα γραφεία της Αδελφότητας στις 24 Νοεμβρίου 2024 έγινε η Εκλογοαπολογιστική Συνέλευση την Αδελφότητάς μας, όπως είχαμε δημοσιεύσει στην πρώτη σελίδα στο προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας μας. Μεγάλη η προσέλευση των Βησσανιώτων, γεγονός που μας χαροποίησε ιδιαίτερα. Δίδει το σύνθημα ότι η γερερά Αδελφότητά μας, που έκλεισε 100 χρόνια ζωής και δράσης στην Αθηναία κι συνολικά έκλεισε 147 χρόνια μιας πολυυχίδους δράσης και έργων θα συνεχίσει να δραστηροποιείται με τη συμμετοχή των νεώτερων συγχωριανών, για πολλές δεκαετίες ακόμη...

Πανηγυρική η συνάντηση. Το απελθόν Δ.Σ. είχε φροντίσει να έχει όλα τα σχετικά για ένα Βησσανιώτικο κέρασμα: τυροπιτάκια, σπανακοπιτάκια, το καθιερωμένο λουκούμι και άφθονο τούπουρο Βήσσανης.

Εκλέαμε το προεδρείο της Γενικής Συνέλευσης. Προγνήθηκαν εκκρεμότητες για τις οποίες έπρεπε να εγκρίνει η Γ.Σ. η οποία με συντριπτική πλειοψηφία συντάχθηκε με το Δ.Σ. της Αδελφότητας.

(Συνέχεια στη σελίδα 3)

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΑΣ

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΒΗΣΣΑΝΙΩΤΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ «Η ΑΡΕΤΗ»
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΛΙΣ 1877
ΑΘΗΝΑ 1924

2025

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ

Το Ημερολόγιο της Αδελφότητας για το 2025 κυκλοφόρησε. Είναι αφιερωμένο όπως πάντα στην αγάπη των συγχωριανών για το χωριό μας. Στις πίσω σελίδες παρουσιάζουμε διάφορα θέματα όπως την ιστοία των μοναστηριών του Αγίου Όρους και ποιά μέρα του φίλου και κοντοχωριανού μας Τάσου Πορφύρη, που φοίτησε στα σχολεία μας, μικρό δείγμα της ποιησίας του. Γι' αυτό σας καλούμε να αγοράσετε το Ημερολόγιο, για να στηρίξουμε στις δύσκολες αυτές εποχές την Αδελφότητα και την έκδοση της εφημερίδας μας. Σας γνωρίζουμε ότι πανηγυρίζουμε έχει δυσβάσταχτα ταχυδρυκά τέλη (3,50 ευρώ για το εσωτερικό και 7 ευρώ για το εξωτερικό).

Ο ΆΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

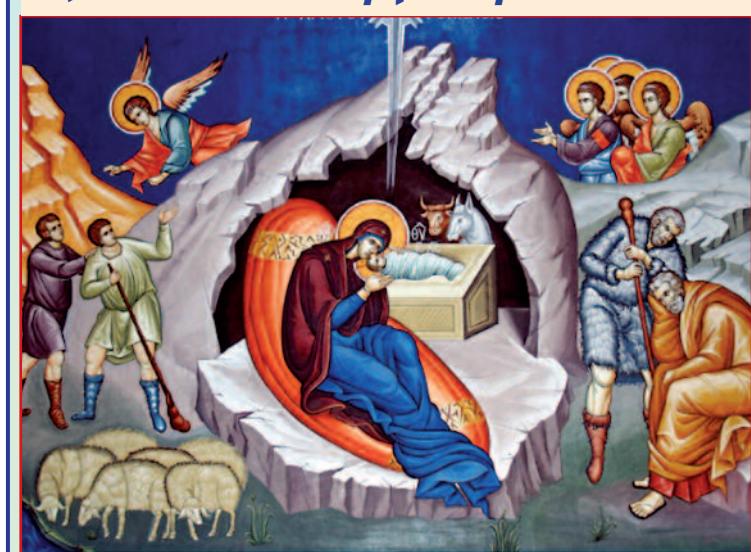

Για τη γιορτή του Αγίου Νικολάου, προστάτη του χωριού μας και της Αδελφότητάς μας, ευχόμαστε σε όλους τους επί γῆς συγχωριανούς και μέλη μας χρόνια πολλά με υγεία και οικογενειακή ευτυχία.

Στο Ηρώδειο: Βασ. Κώστας - Π. Λουκάς

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ Για τον καινούργιο χρόνο 2025

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας Βησσανιωτών, ο Πρόεδρος και το Κοινωνικό Συμβούλιο του χωριού μας, απευθύνονται στους συγχωριανούς μας, τα μέδια και τους φίλους της Αδελφότητάς μας, τους μόνιμους κατοίκους του χωριού μας, αλλά και στους απανταχού Βησσανιώτες και τους εύχορται ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ, Καλές Τιοτές, οχεία και οικογενειακή ευτυχία. Ο καινούργιος χρόνος να είναι ειρηνικός και παραγωγικός για όλους μας.

ΚΑΛΠΑΚΕΙΑ 2024

Σάββατο 26 Οκτωβρίου το απόγευμα πρωτική εκδήλωση στο Χάνι Λελβινακίου για τους πεσόντες του πρωϊκού Τάγματος το 1940

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος ο Δήμος Πωγωνίου σε συνεργασία με την Περιφέρεια Ηπείρου, την Π.Ε.Δ. Ηπείρου, την 8η Μηχανοποιημένη Ταξιαρχία, την Ομοσπονδία Αδελφοτήτων & Εγώσων Επαρχίας Πωγωνίου και τον Πολιτιστικό Σύλλογο Καλπακίου οργανώ-

σαμε τις πολυήμερες γιορτές των Καλπακίων. Τώρα στο Χάνι με την παρουσία και προεξάρχοντος του Σεβασμιότατου Μητροπολίτη μας κ.κ. Ανδρέα, του Πανοσιολογιστάτου κ.κ. Νικολάου, εκπροσώπων στρατιωτικών, αστυνομικών και πυ-

ροβεστικών αρχών, της Δημοτικής Αρχής και των Δημοτικών Συμβούλων, των Προέδρων και μελών Τοπικών Κοινοτήτων και σχεδόν όλων των μελών των Αδελφοτήτων τιμήθηκε και φέτος η μνήμη των πεσόντων.

Εμάλλοι επιμνημόσυνη δέηση, έγινε κατάθεση στεφάνων. Η σεμνή αυτή εκδήλωση ολοκληρώθηκε με τον Εθνικό Λαϊκό Έμμενταλ.

(Συνέχεια στη σελίδα 5)

Mε πολύ μεγάλη επιτυχία και μεγάλη προσέλευση κοινού πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 23 Οκτωβρίου 2024, η παρουσίαση του βιβλίου "Τιμή και δόξα στους ήρωες του έπος 1940, Μνημείο πεσόντων - Πάρκο Ιστορίας στο Καλπάκι" του πρώτη Υπουργού και Αντιπροέδρου της Βουλής και νυν Προέδρου της Ένωσης Τέκνων και Συγγενών Πεσόντων κατά το Έπος 1940-41, του κ. Γεώργιου Σούρλα, στο Πολεμικό Μουσείο, μια εκδήλωση που συνδιοργανώθηκε από την Ένωση Τέκνων και Συγγενών Πεσόντων κατά το Έπος 1940-41 και τις Εκδόσεις Παπαζήση.

Πολλοί ήταν οι συμπολίτες που ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα του συγγραφέα και παραβρέθηκαν στην εκδήλωση τιμής, μνήμης κι επαγρύπνησης για τα 83 χρόνια από το έπος του 40. Σε κλίμα συγκίνησης αλλά και ευφορίας, το κοινό παρακολούθησε με αμειώτω ενδιαφέρον όλη την εκδήλωση της παρουσίασης, όπου ξεδιπλώθηκαν οι μνήμες και τα βιώματα από το έπος του 1940 και έγινε ειδική αναφορά στους ήρωες που πολέμησαν και δόξασαν την πατρίδα σε όλη την οικουμένη, αποδεικνύοντας ότι τα ισχυρότερα όπλα είναι τα ιδινικά.

Την παρουσίαση συντόνισε η Δημοσιογράφος και μέλος του Δ. της κα. Άννα Τσίμου.

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, έγινε ιστορική αναδρομή των μαχών του ελληνικού στρατού στην Αλβανία, παρουσιάστηκε η εξέλιξη των εργασιών αναζήτησης, εκταφής και ενταφασμού των Ελλήνων πεσόντων στα πεδία των μαχών καθώς και το επιχειρησιακό σχέδιο για το πάρκο ιστορίας στο ηρωικό καλπάκι, το οποίο αποτελεί ένα εμβληματικό τοπόσημο, που αποσκοπεί στην απόδοση τιμής στους ήρωες πεσόντες και στην προβολή της ιστορικής και πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής.

Η έναρξη της εκδήλωσης έγινε με μοιρολόι από τον καταξιωμένο ηγετιώτα μουσικό κ. Πετρολούκα Χαλκιά, ως ελάχιστο φόρο τιμής προς όλους εκείνους, που διαχρονικά με την ανιδιοτελή προσφορά τους και το απαράμιλο σθένος τους, θυσιάστηκαν και επεσαν ηρωικά μαχώμενοι, υπερασπίζομενοι την Ελευθερία της πατρίδας. Επίσης, προβλήθηκε ένα οπτικοακουστικό μουσικό αφιέρωμα του αειμνηστού και παγκοσμίου φήμης μουσικού συνθέτη Βαγγέλη Παπαθανασίου, αφιερωμένο στην μνήμη των Ελλήνων πεσόντων του ελληνοταλικού πολέμου.

Χαιρετισμό απηύθυναν ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων κ. **Κωνσταντίνος Τασούλας**, με εμπνευσμένη ομιλία, ο Δήμαρχος Πωγωνίου κ. **Κωνσταντίνος Καψάλης** και ο Υποπτεράρχος και Πρόεδρος της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων κ. **Κωνσταντίνος Μπούζος**.

Εκ μέρους της Ένωσης Τέκνων και Συγγενών Πεσόντων κατά το Έπος 1940-41, απονεμήθει τιμητική πλακέτα στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, κ. Τασούλα από την κόρη πεσόντα και ταμία της Ένωσης, και Γεωργία Γούλα, ως ένδειξη αναγνώρισης και τιμής στην πολύχρονη και ανεκτική προσφορά στην ελληνική κοινωνία και τη καθοριστική συμβολή στην ανέγερση του Μνημείου Πεσόντων του Έπος 1940 στο ηρωικό Καλπάκι. Επίσης, απονεμήθει τιμητική πλακέτα στον Δήμαρχο Πωγωνίου, κ. Καψάλη από τον γιο πεσόντα, κ. Σπύρο Νασούλα, ως ένδειξη αναγνώρισης των δράσεών του όλα τα προηγούμενα χρόνια για το κρίσιμο αυτό εθνικό θέμα και την σημαντική του συμβολή στην ανέγερση Μνημείου στο καλπάκι για τους 12.520 πεσόντες κατά τον ελληνοϊταλικό πόλεμο. Στη συνέχεια έγινε ενημέρωση από τον Υποπτεράρχο και Πρόεδρο της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων κ. **Κωνσταντίνο Μπούζος**, για την εξέλιξη των εργασιών αναζήτησης, εκταφής και ενταφασμού των Ελλήνων Πεσόντων στην Αλβανία.

Όλοι οι ομιλητές της βραδιάς αναφέρθηκαν συγκινημένοι στο νέο βιβλίο αλλά και τη φιλία που τους συνδέει με τον συγγραφέα. Ειδικότερα, για το βιβλίο μιλήσαν ο Πρόεδρος της Πλατειάς Αναγνωστής Ελλάδος κ. Χρυσόστομος Χήτος-Κιάμος, ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Θεσσαλικών Σωματείων «Η Πανθεσσαλική Στέγη» κ. Στέφανος Κού-

ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Από την Ένωση Τέκνων και Συγγενών Πεσόντων κατά το Έπος 1940-41 τιμήθηκε ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Κωνσταντίνος Τασούλας, για την μεγάλη οικονομική προσφορά ώστε για πραγματοποιηθεί στον Δήμο μας το «Μνημείο Πεσόντων - Πάρκο Ιστορίας Πολέμου».

εκείνοι που έστω και άταφοι στην Αθανασία. Τους τάφους και τα μνημεία τους χρειάζονται τα παιδιά των πεσόντων, οι συγγενείς τους, όλοι εμείς γιατί είναι δικοί μας άνθρωποι. Οι ήρωες δεν απαιτούν, αλλά περιμένουν. Δεν διαμαρτύρονται που παρέμειναν άταφοι 80 χρόνια στη Β. Ήπειρο. Περιμένουν εμείς, οι επιγενόντες, να κάνουμε το καθήκον μας. Επιτακτική προβάλλει η ανάγκη να ανταποκριθούμε στις προσδοκίες τους για μια Ελλάδα ελεύθερη και περήφανη». Ο συγγραφέας έκλεισε την ομιλία του με τα χαρακτηριστικά λόγια του Στρατηγού Μακρυμάνη, όπως αναγράφονται στο οπισθόφυλλο του βιβλίου του: «Πατρίδα να θυμάσαι εσύ αυτούς όπου για την τιμή και την ελευθερία σου δεν λογάριασαν θάνατο και βάσανα. Και αν εσύ τους λησμονήσεις θα τους θυμηθούν οι πέτρες και τα χώματα, όπου έχουσαν αίμα και δάκρυα».

Από την Ένωση Τέκνων και Συγγενών Πεσόντων κατά το Έπος 1940-41 τιμήθηκε ο Δήμαρχος Πωγωνίου.

τρας, ο Πρόεδρος του Οργανισμού Λεοντείων Σχολών και Πνευματικού Κέντρου Ρουμελιώτων κ. Νικόλαος Νούλας και ο Επιστημονικός Σύμβουλος της Ένωσης Τέκνων και Συγγενών Πεσόντων κατά το Έπος 1940-41 κ. Γεώργιος Σούρλας, σημείωσε πως με την παρουσίαση του βιβλίου κλείνει ένας μεγάλος κύκλος, μια αγωνιστική διαδρομή 18 χρόνων για την αποκατάσταση των εθνικών εκκρεμήτων με τους 8000 άταφους πεσόντες κατά το Έπος 1940 και το μνημείο για τους 12.520 πεσόντες κατά τον ελληνο-ιταλικό πόλεμο. Επιπρόσθετα, ο κ. Σούρλας σημείωσε χαρακτηριστικά πως «τους τάφους και τα μνημεία δεν τα χρειάζονται πέλον μας μαχητές πέρασαν στην Αθανασία. Τους τάφους και τα μνημεία τους χρειάζονται τα παιδιά των πεσόντων, οι συγγενείς τους, όλοι εμείς γιατί είναι δικοί μας άνθρωποι. Οι ήρωες δεν απαιτούν, αλλά περιμένουν. Δεν διαμαρτύρονται που παρέμειναν άταφοι 80 χρόνια στη Β. Ήπειρο. Περιμένουν εμείς, οι επιγενόντες, να κάνουμε το καθήκον μας. Επιτακτική προβάλλει η ανάγκη να ανταποκριθούμε στις προσδοκίες τους για μια Ελλάδα ελεύθερη και περήφανη». Ο συγγραφέας έκλεισε την ομιλία του με τα χαρακτηριστικά λόγια του Στρατηγού Μακρυμάνη, όπως αναγράφονται στο οπισθόφυλλο του βιβλίου του: «Πατρίδα να θυμάσαι εσύ αυτούς όπου για την τιμή και την ελευθερία σου δεν λογάριασαν θάνατο και βάσανα. Και αν εσύ τους λησμονήσεις θα τους θυμηθούν οι πέτρες και τα χώματα, όπου έχουσαν αίμα και δάκρυα».

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν, μεταξύ άλλων, ο Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Γιάννης Κεφαλογιάννης, ο Υφυπουργός Υποδομών και Μεταφορών κ. Βασίλης Οικονόμου, ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων κ. Κωνσταντίνος Τασούλας, ο Αντιπρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων κ. Γιώργος Γεωργαντάς, ο πρώην Υπουργός και Βουλευτής Ηρακλείου κ. Λευτέρης Αυγενάκης, η πρώην Πρόεδρος της Βουλής κ. Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα, ο Βουλευτής Καρδίτσας κ. Γιώργος Κωτσός, η Βουλευτής Ιωαννίνων κ. Μαρία Κεφάλα, ο Βουλευτής Ηλείας κ. Μιχάλης Κατρίνης, ο Βουλευτής Ιωαννίνων κ. Ιωάννης Τσιμαρής, ο Υποπτέραρχος και Πρόεδρος της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων κ. Κωνσταντίνος Μπούζος, ο Εκπρόσωπος του ΓΕΑ κ. Γρηγόριος Διαλατζής, ο Εκπρόσωπος του ΑΓΓΕΝ κ. Νίκος Παναγιωτούνης, ο Εκπρόσωπος του ΓΕΣ κ. Θεόδωρος Δρακόπουλος, ο πρώην Πρόεδρος του Αρείου Πάγου κ. Αθανάσιος Κουτρουμάνης, η Διευθύντρια του γραφείου του Πρόεδρου της Βουλής των Ελλήνων κ. Βασίλης Νταβάνης, ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Αδελφοτήτων και Ενώσεων Πωγωνίου και Ηπείρου κ. Γρηγόρης Άρμπιτρος, ο Σύμβουλος του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών κ. Παναγιώτης Χατζηλαζαρίδης, η Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Πολιτισμού στην Περιφέρεια Αττικής κ. Χρυσάνθη Αυλωνίτου, ο Περιφερειακός Σύμβουλος στην Περιφέρεια Αττικής κ. Νίκος Παπαγεωργίου, ο πρώην Περιφερειαρχής Β.Αιγαίου κ. Γιάννης Λέκκας, κ.α.

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου από την Ομάδα Αναβίωσης του ελληνικού στρατού 1940-1941.

Στο Ηρώδειο: Βασίλειος Κώστας - Πέτρος Λούκας

Με τεράστια επιτυχία η Μητρόπολη Ιωαννίνων και η Μητρόπολη Ν. Ιωνίας & Φιλαδέλφειας, σε συνεργασία με τους Πολιτιστικούς Συλλόγους των Μητροπόλεων τους και

με κορυφαίους μουσικούς από την Ιωνία και το Πωγωνό, πραγματοποιήσαν την 7η Σεπτεμβρίου 2024

ΚΑΛΠΑΚΕΙΑ 2024

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

μας Ύμνο που έψαλλαν όλοι οι παρευρισκόμενοι. ΑΙΩΝΙΑ τους Η ΜΝΗΜΗ. Στη συνέχεια στο ανακαινισμένο Αρεοναγωγείο - Πορθμευτήριο Δελβινακίου οι παρευρεθέντες στην επιμνημόσυνη Δέηση παρακούθησαν επετειασκή ομιλία από την κα Λευκοθέα Νόννη Φιλόλογο και Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

To απόγευμα της 27ης Οκτωβρίου μέλη από τον Σύλλογο Αναβίωσης Ελληνικού στρατού 1940-'41, τον Σύλλογο Ευζώνων Προεδρικής Φρουράς συμμετείχαν στην Εκδήλωση στο Μαχητή και την αναπαράσταση.

Τιμή στους Ήρωες του Έπους του 1940

Ακόμη και τα μαχητικά αεροσκάφη «υποκλίθηκαν» χθες στους Ήρωες του Έπους του '40 πραγματοποιώντας τρεις διπλές διελεύσεις ανάμεσα από το Μνημείο του Μαχητή και το λόφο του Προφήτη Ηλία, όπου δεσπόζει το μεγαλοπρεπές

Ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Κων. Τασούλας καταθέτει στεφάνι.

«ΟΧΙ» και η γαλανόλευκη σημαία, κατά τη διάρκεια των 1-στορικών εκδηλώσεων «ΚΑΛΠΑΚΙΑ» που πραγματοποιούνται ανελλιπώς από το 1995 ως ένδειξη τιμής και ευγνωμοσύνης για τους χιλιάδες πεσόντες και μη πολεμιστές που αγωνίστηκαν για την πατρίδα και την ελευθερία.

Ο Περιφερειάρχης Αλέξ. Καχριμάνης καταθέτει στεφάνι.

Οι εκδηλώσεις πραγματοποιούνται σε συνεργασία με την Περιφέρεια Ηπείρου, την Π.Ε.Δ. Ηπείρου, την 8η Μηχανοποιημένη Ταξιαρχία, την Ομοσπονδία Αδελφοτήτων & Ένώσεων Επαρχίας Πωγωνίου και τον Πολιτιστικό Σύλλογο Καλπακίου, με την πολύτιμη βοήθεια του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού - Παράτημα Ιωαννίνων, του Συλλόγου αναβίωσης Ελληνικού στρατού 1940-'41, του Συλλόγου Ευζώνων προδρομικής φρουράς και δεκάδων εθελοντών.

Επί δέκα ημέρες η ευρύτερη περιοχή του Καλπακίου που δέχτηκε το κύριο βάρος της ιταλικής επίθεσης, έγινε το επίκεντρο των εορταστικών εκδηλώσεων με χιλιάδες τουρίστες και επισκέπτες να καταφένουν από κάθε άκρη της χώρας για ένα συγκινητικό «προορινήμα» στην ιστορία.

Οι πολύτες επισκέφθηκαν το Πολεμικό Μουσείο, τη Σημπλιά Κατσιμήτρου όπου διάδραματίστηκαν καίριες στιγμές που στιγμάτισαν την ελληνική ιστορία, την έκθεση φωτογραφίας

με σπάνιο υλικό από το Πολεμικό Μουσείο για να ολοκληρώσουν την περιήγηση στο Μνημείο του Μαχητή για την κορύφωση των εκδηλώσεων.

Εκεί, παρουσία του Προέδρου της Βουλής κ. Κώστα Τασούλα, των Βουλευτών κ.κ. Μαρίας Κεφάλα και Γιάννη Τσιμαρη, του Περιφερειάρχη Ηπείρου κ. Αλέξανδρου Καχριμάνη, της Πρυτάνεως Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Άννας Μπατιστάτου, του Διοικητή της 8ης Μηχανοποιημένης Ταξιαρχίας Ταξιαρχού κ. Γεωργίου Παππά ως εκπροσώπου του κυρίου Αρχηγού ΓΕΣ Αντιστράτηγου κ. Γεωργίου Κωστίδη, των Δημάρχων Ιωαννίνων και Κονίτσης κ.κ. Θωμά Μπέγκα και Ανδρέα Παπασπύρου, των Αντιδημάρχων του Αδελφοποιημένου Δήμου Αγίας Νάπας ως εκπροσώπων του Δημάρχου κ.κ. Αντώνη Κουμή και Νίκου Βάσιλα, της Πρόεδρου του Δ.Σ. Δήμου Γλυφάδας κ. Χαρίση - Μπλία Δαφνούλα ως εκπροσώπου

κή ενημέρωση από Αξιωματικό της 8ης Μηχανοποιημένης Ταξιαρχίας και ερμηνεία επετειακών τραγουδιών του έπους του 1940 από τη Στρατιωτική Μπάντα.

Στον χαριτεώμα του ο Δήμαρχος Πωγωνίου κ. Κων/νος Καψάλης αναφέρθηκε στην ανδρεία που σε αυτά τα ιερά χώματα άλλαξε τον ρου της ιστορίας. «Τιμούμε όσους πίστεψαν στα 1-δανικά και πολέμησαν αναπτερώντας το ηθικό των Ελλήνων για να καταφέρουν να αλλάξουν για πάντα την Παγκόσμια Ιστορία. Το Έπος του 1940, ένα από τα πιο ηρωικά κεφάλαια της ελληνικής ιστορίας, γράφτηκε εδώ και θα μας θυμίζει για πάντα την ανδρεία, την αλληλεγγύη και την αποφασιστικότητα του ελληνικού λαού απέναντι σε κάθε πρόκληση» σημείωσε.

Παράλληλα σημείωσε ότι σύντομα θα υπογραφεί το Προεδρικό Διάταγμα που θα δώσει επίσημο χαρακτήρα στις εκδηλώσεις.

Ο κ. Καψάλης δεν παρέλειψε να αναφέρθη στο έργο του Μνημείου Πεσόντων που βρίσκεται σε εξέλιξη, λίγα μόλις μέτρα από το σημείο που πραγματοποιείται η Αναπαράσταση, το οποίο κατασκεύαζεται με τη στήριξη του Προέδρου της Βουλής κ. Κώστα Τασούλα και θα αποδώσει τιμή στους 13.976 Ήρωες που θυσιάστηκαν για μία ελεύθερη Ελλάδα.

Ιδιαίτερα συγκινητική ήταν η ομιλία της Πρυτάνεως του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Άννας Μπατιστάτου με θέμα «Το φυλαχτό του στρατιώτη» που μεταξύ άλλων τόνισε «Το πιο ακριβό φυλαχτό είναι η αγάπη της μάνας και στα γράμματα που μετώπου αυτός είναι ο πιο κοινός τόπος».

Η εκδήλωση κορυφώθηκε με την Αναπαράσταση της Μάχης του Καλπακίου στην οποία πάρουν μέρος στρατιώτες της 8ης Μηχανοποιημένης Ταξιαρχίας, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, αναβίωσές, άνδρες, γυναίκες και παιδιά από το Δήμο Πωγωνίου..

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

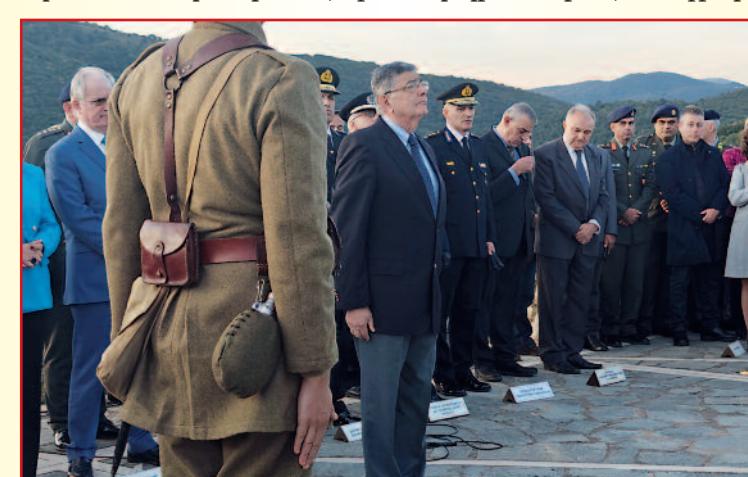
Οι ιστορικές εκδηλώσεις ξεκίνησαν στις 18 Οκτωβρίου με την «Έκθεση φωτογραφίας «Μαρτυρίες και Εικόνες της Ελληνικής Εποποίας 1940-1944», στο Κλειστό Γυμναστήριο Καλπακίου και η οποία ολοκλήρωνται σήμερα.

Την Κυριακή 20 Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκε ο «δος Δρόμος της Νίκης» με τη συμμετοχή 500 και πλέον αθλητών οι οποίοι διηλθαν από ιστορικούς χώρους και δρόμους του Καλπακίου, όπως είναι το Πολεμικό Μουσείο 1940, το «Άγωμα Μαχητής», η Σημπλιά - Στρατηγείο του Στρατηγού Χαράλαμπου Κατσιμήτρου κ.α.

Το Σάββατο 26 Οκτωβρίου ο Δήμος Πωγωνίου τίμησε το ανεξάρτητο τάγμα του Δελβινακίου, με επιμνημόσυνη δέση, κατάθεση στεφάνων στο Ξάνι Καλβινακίου, ομιλία από την Φιλόλογο και Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Λευκοθέα Νόννη με θέμα «Το Πωγώνι αναχαιτίζοντας την Ιταλική επέλαση» και προβολή ντοκιμαντέρ.

Σήμερα Κυριακή 28 Οκτωβρίου, στον Ιερό Ναό της Ευαγγελίτριας στο Σάνινο, τελέστηκε θεία λειτουργία, επιμνημόσυνη δέση, κατάθεση στεφάνων, ομιλία από τη Διευθυντή του Γυμναστήριου Παρακαλάμου κ. Αλέτρα Κων/νο με θέμα «Το Έπος του 1940» και απαγγελία ποιημάτων από μαθητές του Δημοτικού Σχολείου και Γυμνασίου Παρακαλάμου.

Ο Δήμος Πωγωνίου ευχαριστεί ιδιαίτερα δύο συνέδραμαν στην πραγματοποίηση των εκδηλώσεων και τους χιλιάδες επισκέπτες που κάθε χρόνο τιμούν με την παρουσία τους τις ιστορικές εκδηλώσεις «ΚΑΛΠΑΚΙΑ».

Ο πρόεδρος της Ομ/νδίας Γρ. Αρμπιρος καταθέτει στεφάνι.

ΕΠΟΣ ΤΟΥ '40: ΓΙΑΤΙ Η ΕΛΛΑΔΑ ΓΙΟΡΤΑΖΕΙ ΤΗΝ 28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΚΑΙ ΟΧΙ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΛΗΞΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΣΤΙΣ 5 ΜΑΪΟΥ;

- Οι εκδηλώσεις για την 28η Οκτωβρίου στα χρόνια της Κατοχής - Οι προσπάθειες για καθιέρωση και άλλων εορτασμών του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και η αποτυχία τους

H Επλάδα είναι η μοναδική ευρωπαϊκή χώρα που γιορτάζει ανεβλητικώς εδώ και 80 και πλέον

χρόνια την 28η Οκτωβρίου την επέτειο του «ΟΧΙ» και την είσοδό της στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και όχι το τέλος

του (8 Μαΐου 1945). Όλα αυτά τα χρόνια έγιναν προσπάθειες να καθιερωθούν και άλλες εορτασμοί για τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, όμως η προσπάθεια αυτή απέτυχε.

Οι εορτασμοί στα χρόνια της Κατοχής

Η πρώτη επέτειος του «ΟΧΙ» εορτάστηκε στις 28 Οκτωβρίου 1941, εν μέσω γερμανικής Κατοχής. Στο Πανεπιστήμιο Αθηνών φοιτητές εκφώνησαν πατριωτικούς λόγους και διένειμαν προκηρύξεις. Ο, τότε, καθηγητής Κωνσταντίνος Τσάσος αρνήθηκε να κάνει μάθημα και εκφώνησε με τη σειρά του λόγο. Αυτές τις ενέργειές του, τις πλήρωσε με την απόδυσή του. Μετά από κάθεσμα των αντιστασιακών οργανώσεων εκαποντάδες πολίτες συγκεντρώθηκαν στο Σύνταγμα. Ακολούθησαν συγκρούσεις με τις δυνάμεις Κατοχής. Τελικά κάποιοι κατέθεσαν στεφάνι στο Μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη, αφού πρώτα κατέστρεψαν αυτό που είχε καταθέσει στο πρωθυπουργός της πρώτης δωσιλόγης κυβέρνησης Γεώργιος Τσοπάκογλου.

Η σεντόνεια αυτή σηματοδοτούσε, κατά κάποιον τρόπο, την έναρξη του αντιστασιακού αγώνα. Χαρακτηριστικό είναι το διάγγελμα της Κεντρικής Επιτροπής του πρωτεμφανιζόμενου Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου (Ε.Α.Μ) στις 10 Οκτωβρίου 1941 προς τον εθνικικό πλαίσιο, στο οποίο οριζόταν η 28η Οκτωβρίου 1941 ως έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ 2ου Παγκοσμίου Πολέμου

Χρονολόγιο και τις κυριότερες στιγμές του Β παγκοσμίου πολέμου και τις χώρες που συμμετείχαν.

1939- Η ΈΝΑΡΞΗ

Ο Β' παγκόσμιος πόλεμος ξεκίνησε όταν η Γερμανία έκανε εισβολή στην Πολωνία. Κατόπιν η Βρετανία και η Γαλλία απάντησαν κηρύσσοντας πόλεμο στη Γερμανία.

1940- ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Οι γερμανικές δυνάμεις εισέβαλαν στη Νορβηγία και τη Δανία και κατόπιν στις Κάτω Χώρες (Ολλανδία, Βέλγιο και Λουξεμβούργο). Παράλληλα μπήκε στον πόλεμο η Ιταλία με το μέρος των Γερμανών. Την ίδια χρονιά η Αγγλία δέχτηκε μεγάλη γερμανική αεροπορική επίθεση την οποία κατάφερε ν' αποκρύψει.

1941- ΜΕΓΑΛΗ ΕΙΣΒΟΛΗ

Οι Γερμανοί εισέβαλαν στη Γιουγκοσλαβία και την Ελλάδα και τη Σοβιετική Ένωση. Την ίδια χρονιά η Ιαπωνία, σύμμαχος της Γερμανίας, βομβάρδισε το Περλ Χάρμπορ της Χαβάης. Οι Ηνωμένες Πολιτείες κήρυξαν αμέσως πόλεμο στην Ιαπωνία και Γερμανία και Ιταλία ανταπέδωσαν κηρύσσοντας πόλεμο στης ΗΠΑ.

1942-1943

Η Γαλλία καταλήφθηκε από τους Γερμανούς ενώ έγιναν μεγάλες μάχες στη Σοβιετική ένωση. Την ίδια περίοδο πόλεμος μεταφέρθηκε και στη Βόρεια Αφρική.

1944-Η ΑΝΤΕΠΙΘΕΣΗ

Αγγλοί, Γάλλοι, Αμερικάνοι και Σοβιετικοί έκαναν αντεπιθέσεις σε πολλές πόλεις της Ευρώπης αλλά και στην ίδια τη Γερμανία.

1945-ΤΟ ΤΕΛΟΣ

Τέλος, ώστερα από πολλές μάχες, η Γερμανία αναγκάστηκε να συνθηκολογήσει καθώς και Ιαπωνία.

ΠΩΓΩΝΙΣΙΕΣ ΛΕΞΕΙΣ...

(Συνέχεια από τη σελίδα 6)

γκορτσιά = άγρια αχλαδιά
γκότσι (επίρ.) = μεταφορά ανθρώπου στην πλάτη άλλου

γκουμπλίτσι = μικρό ζύλινο δοχείο για το γάλα ή το πήξιμο του γιαουρτιού

γκιουσταρίτσα = σάυρα, γουστέρα

γκουτζόύτι = κούτσουρο κομμένου δέντρου

γκόφος = ο γοφός

γκρέμιθας = η αγριοφιστικιά. γκρέμιθας < μτγν. τρεμιθέα < τρέμιθος < αρχ. τέρμινθος (με την ίδια σημασία). Στον γκρέμιθα στο Πετράλωνα (το όνομα της τοποθεσίας προέρχεται από αλώνια που σχηματίστηκαν εκεί με ισοπέδωση του πετρώδους εδάφους, π.β. Πετράλωνα, συνοικία της Αθήνας) και τον Άγιο Κοσμά τον Αιτωλό αναφέρθηκα στην ομηλία μου στο χωρίο.

γκρεμίνα = μεγάλος γκρεμός

γλούπος = στόμιο βαρελιού // κάννη όπλου

γλουστά = γουλιά, ρουφηξία

γουργιάζω = κλαίω γοερά, γουριάζω < μεσν. ουριάζω < αρχ. ωρύουμαι

γουργιάτα = γοερός θρήνος

γραβάλα = η τσουγκράνα

γράβος = το δέντρο γαύρος ο ανατολικός (carpinus betulus)

γρέντα = μεγάλο δοκάρι που τοποθετείται από τοίχο σε τοίχο σπιτιού, για να στηριχθεί το τσατί της στέγης γρέντα < σλαβ. greda = δοκάρι

γρυουμπάλι και **γρυουμπάρι** = μικρός σβόλος

γκιντέρι: Καρπός, παράπονο, βάσανο. Η λέξη είναι τουρκικής προέλευσης (keder), με την ίδια σημασία. Θυμίζει και το τραγούδι «Της αγάπτης το γκιντέρι», που εκτελεστα, στην κυριολεξία, στο φετινό πανηγύρι!

Κάπου εδώ τελειώνει το πρώτο μέρος των Πωγωνίσιων λέξεων. Ελπίζω να ακολουθήσουν και άλλα. Όσο για τα συντομογράφιες: αρχ. = αρχάριος, μτγν. = μεταγενέτερος (αναφέρεται σε λέξη που προέρχεται από την ελληνιστική περίοδο, γύρω στο 300 π.Χ. ως το 40-50 μ.Χ. αι.), μεσν. = μεσαιωνικός. Το ίσον (=), στην ερμηνεία των λέξεων είναι αδόκιμο, αλλά τα μαθηματικά ως άθισσαν να το χρησιμοποιήσων. Πάντως το <, που σημαίνει στα Μαθηματικά «μικρότεροι(α) από» χρησιμοποιείται και στη Γλωσσολογία, δηλωνοντας ότι (η λέξη) «προέρχεται από».

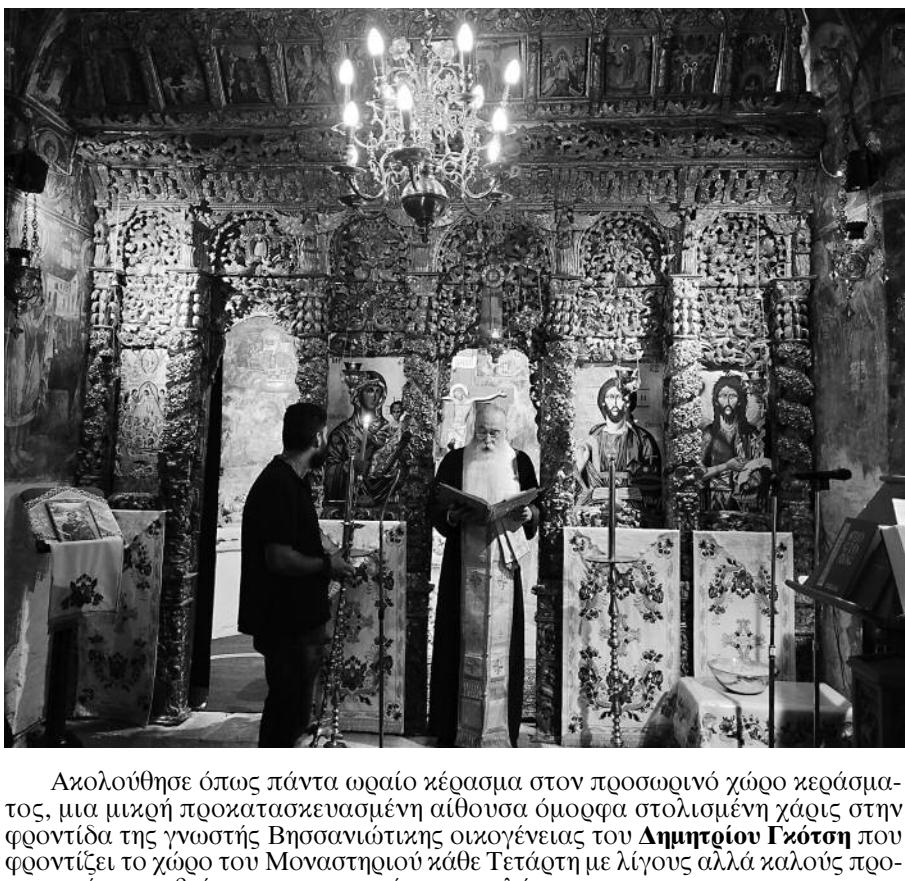
Μιχάλης Στούκας

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Η κα Ελευθερία Βαλαβάνη ευχαριστεί την οικογένεια Νικολάου Μανούση και τον Ιωάννη Μακρυγιάννη για την μεγάλη προσπάθεια και τη βοήθεια που τους πρόσφεραν ώστε να λειτουργήσει η οικογενειακή εκκλησία της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος άψογα.

ΣΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΜΑΣ

Την παραμονή της εορτής της μνήμης του Αγίου Νεκταρίου της Ιεράς Μονής Αβέλ του χωριού μας ο καθηγούμενος της Μονής μας πατέρας Νικόλαος έκανε Θεία Αγρυπνία όπου όσοι πιστοί προσηλθαν απολαύσαμε μια πολύ ωραία Θεία Λειτουργία. Αξίζει να σημειωθεί ότι στη Μονή μας υπάρχει ιερό Λείψανο του Αγίου σε ωραία Λευκανοθήρη. Η οικογένεια του Κών/νον Καραπάνου έκανε αρκούδασιά υπέρ υγείας.

Ακολούθησε όπως πάντα ωραία κέρασμα στον προσωπινό χώρο κεράσματος, μια μικρή προκατασκευασμένη αίθουσα όμορφα στολισμένη χάρος στην φροντίδα της γνωστής Βησσανιώτικης οικογένειας του Δημητρίου Γκότση που φροντίζει το χώρο του Μοναστηριού κάθε Τετάρτη με λόγονς αλλά καλούς προσνητές παραβρίσκεται στις ωραίες παρακλήσεις.

Κάνουμε και πάλι έκκληση! Όσοι Βησσανιώτες μπορούν ας ενισχύσουν την Μονή με τον οβολό τους. Αυτό το έχουμε ξαναγράψει και παρερμηνεύτηκε από ορισμένους ότι πήραμε πρωτοβουλία για έρανο. Η Μονή έχει ανάγκες, φως νεόρι, κεριά, λάδια, που δεν καλύπτονται από τους λίγους προσκυνητές.

Τώρα ως προς την επέκτ

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ

► ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΔΗΜΗΤΡΙΟ

Φέτος γιόρτασε το όμορφο εξωκλήσι του Αγίου Δημητρίου στα Β.Δ. του χωριού μας. Λόγω και του πολύ ωραίου καιρού ανηφορίσαμε με πολύ καλή διάθεση τον ανηφορικό δρόμο προς τον Άγιο. Όπως πάντα τα τελευταία χρόνια ο Άγιος Δημητριος λειτουργεί άψογα χάρις στις φροντίδες της οικογένειας του φίλου μας Χρίστου Νικόλου. Καθαρός, στολισμένος και το κέρασμα το καθιερώμενο πλούσιο. Ας βοηθά ο Άγιος τους λειτουργούντες και ας τους ευλογεί για υγεία και μακροζωία.

Στις αίθουσες του Αρρεναγωγείου η μικρή μας δεξίωση, όπως κάθε χρόνο, στις Εθνικές μας Επετείους.

► Ο ΞΕΝΩΝΑΣ

Ο όμορφος, πλήρως ανακαινισμένος, Ξενώνας της Αδελφότητας «Αρετή» λειτουργεί άψογα. Δέχτηκε και δεχεται τους φίλους της Βήσσανης, αλλά και εκείνους που τον πρωτοανακαλύππουν με ευγένεια και άριστη φιλοξενία.

Όλα αυτά δεν θα είχαν γίνει αν δεν έβαζε βαθιεία το χέρι στην ταξηδιώτη της η πολυαγαπημένη Βήσσανιώτισα νύφη Τόνια Κωτσάκη, πανάκια σύζυγος του ευπατρίδη Δημητρίου Κωτσάκη, που χάρι σε αυτή την οικογένεια η Αδελφότητα και οι περισσότεροι των Βησσανιώτων υπερηφανεύονται για τον υπερούχο χρόνο Ξενώνα μας. Γι' αυτό τους ευχαριστούμε από καρδιάς.

► 28Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Όπως πάντα έτσι κι εφέτος το χωριό μας γιόρτασε την Εθνική μας επέτειο της 28ης Οκτωβρίου 1940. Ανήμερα της 28ης έγινε Θεία Λειτουργία στον Άγιο Νικόλαο με δοξολογία και ακολούθως στην πλατεία Ηρώων του χωριού μας έγινε επιμνημόσυνη δέηση υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των

Εκ μέρους του Δήμου ο Σταύρος Γκόγκας καταθέτει.

Εκ μέρους της Κοινότητας ο Κ. Νικολάου καταθέτει.

Για την Εθνική Αντίσταση ο Κων. Κώστας καταθέτει.

► ΣΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΑΞΙΑΡΧΕΣ

Φέτος και πάλι η οικογένεια του Σοφοκλή Νικολάου και Βασίλη Μάκη λειτούργησαν τους Άγιους Ταξιάρχες που βρίσκεται στην είσοδο του χωριού. Όπως είναι γνωστό κτήτορες ήσαν οι οικογένειες Δάλμα και Οικονόμου, που τον λειτουργούν οι παραπάνω οικογένειες με ευλάβεια και τον φροντίζουν. Καλός ο καιρός, απολαύσαμε μια ωραία θεία λειτουργία και ακολούθησε το γνωστό Βησσανιώτικο κέρασμα.

Ας προστατεύουν οι Άγιοι τους λειτουργούντες και όλους τους Βησσανιώτες και ας θυμόμαστε πάντα αυτούς τους παλαιούς συγχωριανούς μας που είχαν την πρόνοια κάθε οικογένεια να χτίζει και ένα εξωκλήσι σε χώρο της ιδιοκτησίας τους, ώστε η Βήσσανη κυριολεκτικά να είναι ζωσμένη με μικρά ιερά προσκυνήματα προς προστασία της.

► ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ

Βλαχιώτης Γεώργιος 10, Άρμπιρος Γρηγόριος 10, Κούλα Σακελλαρίου - Τσαγκούλη 20, Μάρθα - Ματσούκα - Παπαγεωργίου 20, Κούλα Βλαχιώτη 20.

Σας γνωρίζουμε ότι στο οστεοφυλάκειο υπάρχει πάντα λάδι και καθαριστικά και παρακαλούμε ας ανάβουν, όσοι ανάβουν τα καντήλια στους τάφους των συγγενών, και τα δύο καντήλια των κεκοιμημένων στο οστεοφυλάκειο.

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας έκανε υπεράνθρωπη προσπάθεια και παρά το ισχνό ταμείο της συνέβαλε ώστε αυτό το κόσμημα να λειτουργήσει. Οι νέοι διαχειριστές του Ξενώνα, φίλοι και συγχωριανοί, νέα παιδιά, που γνωρίζουν το αντικείμενο είμαστε βέβαιοι ότι θα κρατήσουν το κτήριο σε άριστη κατάσταση και η παραδοσιακή φιλοξενία τους θα είναι το μεγαλύτερο από.

Στολισμένος θα υποδεχθεί τα Χριστούγεννα τους ενοίκους του και συνδυόμενη με την αρχοντιά του όμορφου χωριού μας θα είναι ένας νέος τουριστικός προορισμός για το όμορφο ακριτικό Πωγώνι και απαρχή για νέα τουρι-στικά καταλύματα. Η Βήσ-σανη θα αποτελεί πλέον ένα κομβικό σημείο για εξορμήσεις στο πολύβιο Ζαγόρι. Από εδώ μπορεί κανείς να εξορμά για ημερήσιες εκδρομές προς Κόνιτσα και τα μαστοροχώρια της, τα Ελληνικά χωριά της Β. Ηπείρου και τις υπόλοιπες ομορφίες της περιοχής μας.

Είμαστε υπερήφανοι για το χωριό μας και τον Ξενώνα μας. Τα Χριστούγεννα και το Νέο Έτος σας περιμένουν τα παιδιά του Ξενώνα.

► ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Συγχαίρουμε την Τζόβα Αμαλία κόρη του Ιωάννη Τζόβα και της Δήμητρας, εγγονή του αείμνηστου Στέφανου Τζόβα και της Αμαλίας Τζόβα - Πορφύρη και φυσικά δισέγγονη του αείμνηστου παντοπώλη του χωριού μας Δημητρίου Τζόβα που πήρε το πτυχίο της στο Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Της Ευχόμαστε καλή της σταδιοδρομία και εις ανώτερα με υγεία.

